

De bodde på Flåteliën

Litt om navnet Saga og Jacobine Hansdtrs slekt

Gunder og Jacobines sønn Hans Jacob Gundersen bruker av Flåteliën og til Saga som etternavn. Dette navnet kan ikke komme fra Gunder, som jo var fra Flåteliä, og ikke kan ha brukt navnet Saga (selv om det finnes plasser med navnet Saga i Solum). Det viser seg imidlertid at Hans Jacobs mor Jacobine nok har brukt navnet Saga.

I kirkeboka for vielsen i Christiania Domkirke i 1837, står Jacobine oppført som 26 år og født i Brevig. Som far er oppført "Hans Hansen, Bjælkehugger". Kirkebok for døpte i Brevik for den aktuelle perioden for Jacobines fødsel ligger ute på Frank Johanessens sider på internett. Her finnes det bare en Jacobine Hansdatter oppført i den aktuelle perioden, født 3/2 1811, døpt 10/2 1811. Men hun er ved dåpen oppført med Hans Sørensen, ikke Hans Hansen, som far og Karen Kittilsdtr som mor.

Imidlertid var ikke Karen Kittilsdtr gift med Hans Sørensen, det var det søsteren Gunnild Kittilsdtr som var, så presten må her sannsynligvis ha skrevet feil, og det må være Gunnild som er Jacobines mor. Dette bekreftes også av oppføringen ved Jacobines konfirmasjon i Brevik i 1828.

Jeg har fått en god del interessant informasjon om Jacobines slekt av Anne-Grete Kittilsen, og vil nok presentere mer av dette på en nettside etterhvert. Jacobines farfar, Søren Hansen bodde på husmannsplassplassen Stranden under Saga en kort periode før 1801. Navnet Saga har deretter blitt brukt av familien.

Utdrag fra Solums bygdehistories beskrivelse av læreren Ole Jonsen Flåteliën (Toralf Gjone, 1965)

Ole Jonsen Flåteliën var først lærer på skolen på Vold, og senere på Bolvik Jernverks skole. Solum hadde rundt 1805 4 omgangsskolelærere og to lærere på fast skole. Ole Jonsen var en av de to siste, som hadde en årslønn på 100 riksdaler.

Ettersom klokkeren ved Solum hovedkirke ved disse tider var en gammel mann, konfererte presten med Ole Jonsen Flåteliën for å få ham til å assistere gammelklokkeren. Men ettersom ansettelse av klokker var en sak for prost og bisp, sendte Ole den 4. juni til biskopen et brev som gir et levende inntrykk av utviklingsmulighetene for en fremmelig ung mann ved år 1800:

Da Solum Kirkesanger S:T: Jens Jonsen nu er 70 år gammel ... så er det hans Villie og efter hans Ønske at jeg herved vover underdanigst at anmode Deres Højerværdighed om at blive beskikket til den gamle Mands Medhjælp og Eftermand for Solum Sogn, med Mæhlum Anneks's Menigheder.... Født av fattige Forældre i en Plads under Bolvigs Jernværk bragte jeg det med Fliid og Lærvillighed dertil at stedets Provst Hr von der Lippe blev oppmærkson paa mig og kaldte mig til Skoleholder i mit 17de Aar. I denne Tjeneste vedblev jeg til Aar 1803 den 15de Mai, da jeg efter Hr Kammerherre Sev: von Løvenskiolds Begjer, med Provst von der Lippes Bifald, antog Skolen ved Bolvigs Jernværk, efter at jeg dog først selv havde kostet mig 1/2 Aar i Lære ved Fossum Værk hos Seminaristen Halvor Foslund. Ved Værket indgik jeg for 100 rdl aarlig Løn, fri Brende og et Løfte om en Koes Fødsel (=foring) ... Lægger jeg nu til at min Løn igjennem disse forvirrede Tider ofte har været endnu mindre, saa kan ikke tvivles paa at mangel for Livets første Nødvendigheder mest trykker mig; at et bedre Haab om blidere Udsigt for Eftertiden vilde derfor fornye min Fliid og give mig Kræfter til at gaa mit Embedes Byrder imøde.

*Jeg henlever med største Ærbødighed Deres Underdanige Tjener
Ole Johnsen Flaadelien*

(...)

Den før omtalte Ole Johnsen Flaadelien, læreren ved Bolvig verks faste skole, som i 1816 ble klokkerens medhjelper og i 1820 ansatt som klokker i Solum og Melum, var født i 1777. Da han ble ansatt som klokker, ble det noen uklarhet m.h.t. hans avlønning. I biskopens beskikkelsesbrev sto det at O.J.F. når han ble klokker og fikk de inntekter som fløt av denne stilling, skulle han fungere som skoleholder uten lønn i det distrikt som sognepresten anviste ham. Sognepresten Schwach skrev da, 22/8 1820, tilbake og gjorde oppmerksom på at O.J.F. i mange år hadde vært lærer ved Bolvik jernverks skole, og han der i lønn hadde "hartad mer end Klokkertjenesten". Bli O.J.F. tatt fra verksskolen, "ved jeg ikke at finde nogen saa duelig at foreslaae Verksejeren". O.J.F. løste problemet ved å tilby seg å betale årlig til skolekassen en omgangsskolelærers årslønn, og såvidt kan sees, ble dette godtatt. Han fortsatte som lærer til 1842 og som klokker til 1848.

Om O.J.F. vet tradisjonen å fortelle at han ble en lærd mann, idet prestene med ham leste ikke bare fag som han hadde bruk for i folkeskolen, men også andre fag, endog latin og gresk. For øvrig fungerte han i mange år som vaksinatør og var ellers litt av en medisinmann som kurerte både på mennesker og dyr